ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 167 ՏԱՍՆԵԻԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Շաբաթ 16 Սեպտեմբերի 1895 Շաբաթ 16 Սեպտեմբերի ՏԱՍՆԵԻԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 167

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ր. 50 կ. ամիսը՝ 1 ր., հատով՝ 5 կ.
Բաժանորդ կրնում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը:

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչեւ 2-ը: Յայտարարութիւններն ընդունւում են ամեն լեզուներով: Յայտարարութիւնների գնահատութիւնը 2 կ., բնկլամների համար կրկնապատիկ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

—

Ա ռ ա ջ ն ո ր դ ո ղ.— Զարթքը վերջ ունի։

Ք ր ո ն ի կ ո ն.—Ս. Էջմիածնից։ Ներսիսեան վարդապետ։ Ս. Էջմիածնից։ Թաւրիզից։ Մի արձակուրդ ուսուցիչ։ Ս. Էջմիածնից։ Աչտարակից։ Առևտրական դպրոցներ։ Ախալցխայից։ Ոչխարաբուծութեան կոմիտեի ճիւղ։ Շուշուց։ Թիֆլիսի թեմի առաջնորդը։ Բաքուից։ Թէյի անկոպանները։ Վաղարշապատից։ Դերմանացի ուսանողներ։ Արմաւիրից. Բանեցրած խաղաղութիւն։ Սիմֆերոպոլից։ Երկաթուղային դպրոց։ Շամախուց։ 75,000 ր.։ Դեկալոից։

Թ ղ թ ա կ ց ու թ ի ւ ն ն ե ր —.Նամակ Սիբիրից—Իրկուտսկ։

Ք ա ղ ա ք ա կ ա ն.—Քաղաքական լուրեր։

Խ ա ն ի ւ ր ո ւ թ ի ւ ն ն ե ր։

Հ ե ռ ա գ ի ր ն ե ր։

Բ ա ն ա խ ր ա կ ա ն.—Ոսկու պոհը.—Սկզբնական կրօնը։

Տ ե ղ ե կ ա տ ո ւ։

Յ ա յ տ ա ր ա ր ո ւ թ ի ւ ն ն ե ր։

«Նոր-Դար»-ին սեպտեմբերի 1-ից քաժանորդ են գրւում եւ վճարում են 4 ր. 50 կ.։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Ս. Էջմիածնից. — Դեր. Սարգիս եպիսկոպոսը զրուած ներկայումս այստեղ տիրած կարգերից հրաժարական է տալիս իր պաշտօնից. վանական կառավարութեան միւս անդամ արժ. Առիւծեան վարդապետն էլ անհամբեր սպասում է տարուայ վերջին՝ նոյնպէս հրաժարուելու և մի վանք քաչուելու համար։ Ինչպէս լսում ենք, տպարանական ժողովի նախագահութիւնից հրաժարական է տալիս նաև դեր. Դաւթեան Աբիսաակիս սրբազանը, իսկ նոյն ժողովի երկու անդամները՝ արժ. Եզնիկ և Կամիտաս վարդապետները անկարող են իրենց պարտականութիւնները կատարել, որովհետև առաջինը ուղարկուած է Տաթեւ վանքի զանգակատան չինութեանը վերահսկելու համար (թէև այնտեղ կայ վանահայր՝ արժ. Գրիգորիս վարդապետը), իսկ երկրորդը չուսով կուզեորուի Թիֆլիս։ Աստղաստեղականի թեմի առաջնորդ դեր. Սուքիաս արքեպիսկոպոս Պարզիանը նոյնպէս հրաժարական է տուել, իսկ դեր. Ներսէս եպիս. Խուդավերդիանը մտադիր է մի վանք քաչուել։ Այստեղ են նաև անպաշտօն մնացած դեր. Մեսրոպ արքեպիսկոպոսն ու դեր. Կարապետ եպիսկոպոսը։ Արժ. Յուսիկ վարդապետը դիւանապետութիւնից հեռացած է, իսկ արժ. Բարդուղիմէոս վարդապետը արդարադատութեան ակնկալ սպասում է մի լուրում։

—

Երևանի թեմի հայոց եկ.-ծխ. դպրոցների նախկին տեսուչ արժ. Բենիկ վարդապետն իւր պաշտօնն ստանձնելու օրից չարունակ չրջում էր գաւառները և նրա այդ չրջագայութիւնն ամեն տեղ իւր օգուտներն է ունեցել. այսպէս Կարճեանից մեզ գրում են, որ հայր Բենիկի յորդորների չնորհիւ, վրճռուած է աւաջիկայ ուս. տարեշրջանից այդ գիւղում և Շերլովի ձորում ուսումնարաններ բանալ։ Հազար ափսոս, որ հայր Բենիկի պէս մի ժրաջան տեսուչ սահմանուած եղաւ հրաժարուել իւր բեղմնաւոր գործունէութիւնից։ Անկարելի է յաւելով չարձանագրել այն հանգամանքը, որ վերջին ժամանակներս պետական գործունէութեան ասպարիզից և նրանց տեղ պատասխանատու պաշտօնների են հրաւիրւում անպէտք և վնասակար մարդիկ։

—

Ս. Էջմիածնից.—Նորին Վեհափառութիւնը արժ. Բենիկ վարդապետին արձակելով Երևանի թեմական տեսչութեան պաշտօնից, բարեհաճեց նրան նշանակել քարոզիչ Բագուի։ Մենք լաւ ճանաչելով արժ. հօր քարոզչական ընդունակութիւնը, վստահ ենք, որ նա չատ օգտակար պիտի լինի այդ նոր ասպարէզում թէ ս. Էջմիածնի և թէ Բագուի հայ հասարակութեան համար։ Հայր Բենի֊ից աւելի արժանաւոր ընտրութիւն հազիւ թէ կարելի լինէր մեր նկատմամբ պայմաններում։

—

ԹԱԻՐԻԶԻՑ.— Բարձրագոյն հրամանով Ատրպատականի նահանգապետ ընտրուել է Էինը-Դովլան։ Սեպտեմբերի մէկին հայր փոխանորդը գնաց չնորհաւորելու նոր նահանգապետին և փառաւոր ընդունելութիւն գտաւ։ Առաջի օրը կաթոլիկաց եպիսկոպոսն առանց լուր տալու էր գնացել, բայց չէր ընդունուել։

—Սալմաստից մեզ հետաքրքրական լուրեր են գալիս. կառավարական կռիւները յաճախ են կրկնւում։ Աստուած վերջը բարի անէ։

—Սեպտ. 2-ին հայր փոխանորդն այցելեց Ուրմիոյ նորընտիր գաւառապետ Հաջիամ-Դովլին, որը խոստացաւ պատժել այն խաներին, որոնք կըհարստահարեն հայ ժողովրդին։

—Դեբասան Ալայեանի ներկայացումները անցնում են յաջող կերպով։

—

Մեզ գրում են, որ Շուշու թեմի կառավարիչ բարձ. Գաբրիէլ վարդապետը Հաղրութ գիւղի ուսուցիչներից մէկին հայոց եկեղ.-ծխ. դպրոցների ոգուն և ուղղութեան հակառակ ընթացքի համար արձակել է և թեմական տեսչին պատուիրել է, որ նրան ոչ մի դպրոցում պաշտօն չտուի։ Սակայն յիշեալ ուսուցիչը պաշտօն է ստացել Դանձակի դպրոցներից մէկում։

—

Ս. Էջմիածնից.—Ձեմարանում աշակերտների ընդունելութիւնը վերջացաւ. մօտ 40 նոր աշակերտ է ընդունուած. բոլորի թիւը 130 է։ Անցեալ տարի մօտ 100 հոգի է արձակուած։ Ուսուցչական խումբը նոյնպէս կազմուած է։ Այս տարի կաւանդուին նաև փիլիսոփայութեան պատմութիւն ու բարոյագիտութիւն։ Մանկավարժ չկայ։ Նոր ուսուցիչներ հրաւիրուած են արժ. Յուսիկ վարդապետը (Զոհրաբեան) և պ. Ս. Կանայեան։

—Վանքի ագարակի կառավարիչ արժ. Գեղամ վարդապետը արձակուած է իւր պաշտօնից. նա գնում է Սանահնի և Մարցի կալուածների մասին մանրամասն տեղեկութիւններ հաւաքելու։ Նրան որպէս թարգման կուղեկցէ Մեսրոպ վարդ. Տ.-Մովսէսեան։ Կարծում ենք, որ սա մի աւելորդ բեռն է, քանի որ Մարցում վանքապատկան կալուածների կառավարիչ պ. Տ. Տէր Դաւթեանը աւելի իրազեկ է գործին և ամեն տեսակ տեղեկութիւն կարող է հաղորդել։

—Ագարակի կառավարիչ Նշանակուած է արժ. Ստեփան վարդապետը։

—

ԱՇՏԱՐԱԿԻՑ.—Այս տարի Աչտարակում մի փառաւոր ուսումնարանի չէնք կառուցուեց, բայց այդ 500 տուն ունեցող հարուստ գիւղում նիւթական պակասութեան պատճառով դպրոց փակուելու վտանգի մէջ է։ Մեր երէց-փոխնները մեծ ժրաջան են դպրոցին եկեղեցուց նշանակուած նպաստը տալ, իսկ ուսումնարանի անյայտացած փողը, որ արժ. Բենիկ վարդապետի քննութեան չնորհիւ գտնուած էր, մինչև օրս չէ յանձնուած ըստ պատկանելոյն։ Եթէ մեր գիւղի դպրոցն այս օրին է, տեսնենք տարուայ վերջին քանի դպրոց բաց կըմնայ։ Երևի Անանիա սրբազանը մի լարդադրութիւն կանչ, եթէ միայն ընդունակ է մի գործ չինելու։

—

Անցեալ անգամ հաղորդեցինք, որ ֆինանսների մինիստրութեանը աւելի քան 20 քաղաքներ խնդրամատոյց են եղել առևտրական դպրոցներ բանալու։ Այդ դպրոցները պահելու համար միջոցներ տալիս են մեծ մասամբ քաղաքային վարչութիւններն և մասնաւոր անձեր։ Իսկ ապագայում ծախքերին մասնակցելու համար պիտի պարտադիր կացուցանուեն նաև ամբողջ առևտրական և արդիւնաբերական դասակարգերը, որի համար ծրագիրը է կազմուած տարեկան տուրք առնելու ոչ թէ միայն վաճառականներից, այլ և այն ամեններից, որոնք գիլդիական վկայականներ են առնում։ Իսկ արքունի գանձարանը առևտրական դպրոցների ծախքերի համար տարեկան

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ

ՈՍԿՈՒ ՋՈՀԸՐ

—

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՎԷՊ

—

«Արծաթը աւելի շատ հոգիներ է սպանել, քան թէ երկաթը մարմիններ»։

Վայրկեան Սիրոյ։

—

Ա.

1878 թիւ օգոստոսի սկիզբներն էր։ Օրը լաւ չեմ յիշում, բայց դիտեմ, որ կիրակի կամ ուրիշ ազն օր էր։

Առաւօտեան ժամը 10-11-ին օդն այնքան տաք, ծանր և խեղդիչ էր, որ թռչուններն էլ՝ ծառերի ստուերախիտ ճիւղերի վրայ թառ եղած՝ քարշ էին դցել իրենց թևերը և՝ փոքրիկ բերանները բացած՝ անդադար հեւում էին։

Բուսականութիւնը նոյնքան խղճալի պատկեր էր ներկայացնում. ծառերի ոստերն իրենց տերևներով թառամել՝ քարշ էին ընկել. դալարիքը ուժասպառ ճկուել էին դէպի գետին. ծաղիկները կուչ էին ածել իրենց թերթիկները։ Արեի կիզիչ չանթերի տակ օդը նեխւում էր, խանձելով ու խաշելով ամեն ինչ։

Այսքան չոգ եղանակին ծածկի տակ մնալն աւելի անտանելի էր։ Առաջին պատահած գիրքը դրադարանից առնելով, իջայ պարտէզ և նստեցի գարաւոր թթենու ստուերի տակ, կանաչ խոտերի վրայ, որի մօտով անցնում էր առուակը։

Անտանելի վայրկեաններս տանելի և օգտակար դարձնելու միակ միջոցը ես գտնում էի աշխատութեան մէջ՝ եթէ հասարակ՝ գործի օր էր, ընթերցանութեան կամ այլ մտաւոր աշխատութեան մէջ՝ եթէ հանդստեան օր էր։

Ձեռքս ընկածը Ֆենելոնի «Աղջկանց դաստիարակութիւնը» գիրքն էր։ Դա իւր բովանդակութեամբ, իւր գաղափարներով ու հայեացքներով թերևս նշանաւոր համարուած և իւր ժամանակին մեծ օգուտներ ատաջացրած լինի աղջկանց դաստիարակութեան գործում։ Բայց այդ թուականներից մօտ երեք քառորդ դար էր անցել, երբ ամեն ինչ հակայական քայլերով առաջադիմել էր, ուստի Ֆենելոնի արծարծած մտքերն այնքան խակ, այնքան հին և վատած էին երևում ինձ, որ զղջացի այդ գիրքն առնելուս համար։

Անընդատակ կերպով, միմիայն ժամանակ անցնելու համար էի կարդում այդ աշխատութիւնը, զանազան էջերի մէջ կարդում էի զանազան հատուածներ, առանց նրանց իմաստն ըմբռնելու։

Անընդատակ կարդալը՝ իմ կարծիք քով՝ նոյնքան ծանր, տաղտկալի է, որքան է անվարձ աշխատութիւնը, որին մեր լեզուով խ— ննք կոչում։

Բայց այդ կռից, այդ անչահ, անեղատակ աշխատութիւնից ազատից ինձ ծառան։ Նա գալով յայտնեց՝ թէ ինչ-որ մի երիտասարդ ինձ տեսնել էր ուզում։

—Թող գայ, ասացի ես և խոտերի վրայ թիկնած դրութիւնից վերկենալով, նստեցի հասարակ տախտակի նստարանի վրայ, պատրաստուելով ակռին հարկաւոր կերպով ընդունելու։

Մի քանի վայրկեան չանցած, հասատուն քայլերով մօտեցաւ մի կարճահասակ երիտասարդ, տարիքը մօտ քսան ու հինգի։ Առաջին իսկ նայուածքով նրա դէմքի վրայ նչմարեցի այն պիսի նչաններ, որոնք արդիւնք են հոգեկան բուռն վրդովմանն։ Նա՝ ըստ երևութին՝ աշխատում էր ծածկել ինձնից այդ վրդովմունքը և խաղաղ ձևանալ,—բայց չէր աջողւում. Իւր տուած բարևն անդամ, որ արտասանեց անբնական հնչիւնով և որը ճեղքուած զանգակի ղողանջիւնի տպաւորութիւնը թողց վրաս, մատնում էր նրան։

Թէև ծանօթ չէի նրա հետ, բայց գիտէի, որ ինչ-որ պաշտօնով գտնւում էր մեր դրացու՝ տիկին Հաղինէի մօտ։ Տուած բարևն ընդունելով, խնդրեցի նստել։ Բայց չարունակեց ոտքի վրայ մնալ։

Ես բաւական ծանօթ էի հասարակ դասակարգի անհամարձակ բնաւորութեան հետ։ Տաղտկալի լուութեան չենթարկուելու և այցելութեան չարժանանալ իսկոյն դիտնալու մտքով, անմիջապէս նոյ։ ինքս սկսեցի հարց ու փորձ անել նրան։

—Եթէ չեմ սխալւում, տիկին Հաղինէի մօտ պէտք է տեսած լինիմ ձեզ, ասացի։

—Այո, պարոն, պատասխանեց նա։

—Կարելի է, որ ձեր անունը հարցնեմ։

—Կարօ կամ Կարապետ, ասաց և մի արագ նայուածք ձգեց չուրջը, որպէս թէ ուզում որ թագուն ներկայութիւնից վախենալիս լինէր։

—Ուղել էիք, որ ինձ տեսնէք. ինչով արդիօք կարող եմ օգտակար լինել ձեզ։

—Մի խնդիրք ունիմ, մի չատ թեթև խնդիրք, և յուսամ թէ չպէտք է մերժէք ինձ։

—Խոստանում եմ, եթէ կարողանամ կամ օգտակար դատեմ։

—Միայն լսելու չնորհ անէք...

—Արդիօք որ և է գաղտնիք ունէք հաղորդելու։

—Ժրջարդ եմ, վշտացած եմ և իմ վշտերի ու տառապանքների պատմութիւնը պէտք է անեմ ձեզ... Զգիտեմ ինչ պէտք է պատահի ինձ հետս... Կուզէի, որ գէթ մէկն իմանար...

Նէ չնչառութեան հետ նրա ուսնգները լայն բացուեցան, ակռաները սեղմից, որի ժամանակ բերանի անկիւնները սկսեցին նկատելի կերպով ցնցուել։

Այս բոլորը հոգեկան բուռն տագնապի և կատաղութեան աստիճանին հասած բարկութեան բացայայտ նչաններ էին, որ չափը լցուելով կարող էին պայթել և մարդուն վայրենի գազանի վերածել։

Նրա բնաւորութեան և բարոյականի հետ ծանօթ չլինելով, ոչ միայն դրանք տարօրինակ էին երևում ինձ, այլ և սաստիկ վախեցնում էին։ Ես չէի կարողանում ատանց երկիւղի նայել նրա բոցափայլ աչքերին, որոնք մի տեսակ խըվրըւում էին իրենց լայն բացած կապիճների մէջ, նման այն խելագարների աչքերին, որոնք պատրաստ են կատաղած գազանի նման մարդու վրայ յարձակուելու։

Բնազդմամբ կանդնեցի, որպէս առնում է մարդս սպասելի վտանգի դէմ ինքն իրեն պատրաստ պահելու մտքով։

Նա հակացաւ սրածս չարժման նըպատակը և գառն ժպիտով նկատեց։

—Կարելի է դուք վախեցաք... ես չար և վատ մէկը չեմ... Մանկութիւնից յորդել եմ ձեզ և այդ միակ զգացումն է, որ մղել է ինձ այստեղ, ձեր առաջ բանալու վշտերով ու դառնութիւններով լի սիրտս։

Բոլորովին ապահովցնելու համար պատմեց, թէ գաղրոցում մեծ աշակերտներից մէկը լինելով, որպէս օգնական ուսուցչի, երբեմն պարապել էի տղոցին դասարանի աշակերտների հետ, որոնց մէջ եղել էր և ինքը։ Այնուհետև յիշեցրեց գաղրոցում պատահած մի քանի դէպքեր, որ յիշում էի, թէև Կարօի դէմքը միչտ անծանօթ էր ինձ։

— Ուրեմն ինչ վշտեր են, որ այդքան վաղ լցրել են ձեր սիրտը... հօ սիրահարուած չէք. կամ թղթախաղի մէջ գրամ հօ չէք կորցրել...

—Ոհ, ոչ, ոչ... Մանուր բաներ են դրանք, որոնց համար թոյլ չէի տալ ինձ ձեզ նեղութիւն պատճառել, հաւատացէք, թոյլ չէի տալ։

—Զարմանալի բան. հապա ինչ...

—Արդէն այդ «ինչ»-ը պատմելու համար էր, որ եկայ։ Իրաւ՝ մի փոքր երկայն է, բայց յուսամ թէ արածս պատմութիւնն աւելի հետաքրքրական պէտք է լինի ձեզ համար, քան այդ գիրքը, որ պէտք է կարդայիք։

—Ասել է պատրաստուում մի երկայն վէպ լսելու, խօսքն ընդհատելով նկատեցի ես։

— Այո, կատարեալ վէպ կամ՝ եթէ

ԱՐԱՐՈՂԻՆ. — Վ.Քոչին տուա-ք[illegible] ինչպես նաև Ղարաքամա և Շուրաքամա գյուղերի գոհատուր եղած 32,820 րուբլի:

—

ՍԱՄՈՒՐԻՆ. — Ս.Ղ.Ղ.Ղ.-ի Ղարաքամայի գոհատուր եղած 30-ամյա Ս.Ղ.Ղ.Ղ.-ը 35 տարի է:

Ս.Ղ.Ղ.Ղ.-ը ասում է, թե ինքն ամուսնացել է 1923 թ. և ունի 3 երեխա: Ամուսնանալուց հետո նա ապրել է ծնողների հետ, որոնք ունեցել են 5 դեսյատին հող: Ամուսնանալուց 2 տարի հետո ծնողները բաժանել են իրենց հողը, որից ինքն ստացել է 2 դեսյատին: Ընտանիքի ամբողջ հողը մշակել են ինքը, հայրը և մայրը: Ընտանիքի ամբողջ եկամուտը կազմել է տարեկան 300 րուբլի: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը զբաղվել է առևտրով: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի արդյունաբերական ձեռնարկություն: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի տրակտոր: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի ավտոմեքենա: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի մոտոցիկլետ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի հեծանիվ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի կարի մեքենա: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի ռադիոընդունիչ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի գրամոֆոն: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի ֆոտոապարատ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի կինոապարատ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի հեռադիտակ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի մանրադիտակ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի ռենտգեն: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական լամպ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական սառնարան: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական վենտիլյատոր: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական ռադիոընդունիչ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական գրամոֆոն: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական ֆոտոապարատ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական կինոապարատ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական հեռադիտակ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական մանրադիտակ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական ռենտգեն: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական լամպ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական սառնարան: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական վենտիլյատոր: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական ռադիոընդունիչ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական գրամոֆոն: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական ֆոտոապարատ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական կինոապարատ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական հեռադիտակ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական մանրադիտակ: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի ունեցել ոչ մի էլեկտրական ռենտգեն:

—

ՍԱՄՈՒՐԻՆ. — Ս.Ղ.Ղ.Ղ.-ի Ղարաքամայի գոհատուր եղած 30-ամյա Ս.Ղ.Ղ.Ղ.-ը 30 տարի է ու ոչ մի տեղ չի եղել: Ընտանիքի անդամներից ոչ մեկը չի եղել ոչ մի տեղ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՍՏԱ-ԳՐԱՏԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

(Հեռագրական գործակալութեան)

ԻՒԽՍՏԱՆ, 5 օգոստոսի։

—

Պետերբուրգի Ֆինանսական Նախարարութեան Ներքին Վարկի Բաժնի Տնօրէնութիւնը հրատարակած է հետեւեալ տեղեկագիրը Ռուսիոյ Ներքին Վարկի Բանկերուն վերաբերեալ 1892 թուականի համար։

Ռուսիոյ Ներքին Վարկի Բանկերուն գործունէութիւնը 1892 թուականին ընդարձակ չափերով զարգացած է։ Ընդհանուր Ներքին Վարկի Բանկը 1892 թուականին տուած է 200 միլիոն ռուբլի փոխառութիւններ, որոնց 9-ին կէսը տրուած է Ազնուականութեան Հողային Բանկին միջոցաւ։ Ընդհանուր Ներքին Վարկի Բանկին տուած փոխառութիւնները 1892 թուականին հասած են 1 միլիարդ 200 միլիոն ռուբլիի։ Ազնուականութեան Հողային Բանկը 1892 թուականին տուած է 1 միլիարդ 100 միլիոն ռուբլի։ Ազնուականութեան Հողային Բանկին տուած փոխառութիւնները 1892 թուականին հասած են 1 միլիարդ 100 միլիոն ռուբլիի։ Ազնուականութեան Հողային Բանկին տուած փոխառութիւնները 1892 թուականին հասած են 1 միլիարդ 100 միլիոն ռուբլիի։

—

ՊԱՐԻԶ, 3 Օգոստոս.—Ծանր ուռեցքի պատճառով մեռած է Ֆրանսայի նախկին նախագահ Ժիւլ Գրեվին։ Ան ծնած է 1807 թուականին։

—

ՊԵՐԼԻՆ

Լոնդոնից հեռագրում են, որ բրիտանական պատերազմական նաւերն անակնկալ կերպով յայտնուել են Շանքհայի մօտերքը և վերն են գնացել նանցեկիանգի վրայով իբրև բողոք Չինաստանի խորքում օտարերկրացիներին սպառնացող վտանգի դէմ։

—

Շանքհայից գրում են «World»-ին լրագրին, որ չինացի ամբոխը քարուքանդ է արել գերմանական միսիոներական մի կայան Սվատաուի մօտ։

—

Սոֆիայից սեպտեմբերի 3-ից (15-ից) հաղորդում են, որ Պեչերում, Արեւելեան Ռումելիայում, հակակառավարչական մեծ ցոյցեր են եղել։ Հեծեալ միլիցիաները ցրել են ամբոխարներին, բայց այդ քաղաքում եղած հեծելազնդի հրամանատարը հրաժարուել է ամբոխարներին խաղաղեցնելուց, ասելով թէ քաղաքացիական իշխանութիւնն այդ մասին գրաւոր ոչինչ չի պահանջել իրենից։

—

Վիեննայի «Polit. Corresp.»-ին նոյն տեղից հեռագրում են, որ ինչպէս իշխան Ֆերդինանդի որդուն ռուսաստան մկրտելուն վերաբերեալ լուրերը, այնպէս և ուրիշ ոչ մի միջոց. որ ուղղուած լինի Բուլղարիան Ռուսիային մօտեցնելուն, առ այժմ հերքման կարիքները չեն։ Ընդհակառակը իշխանը և նրա կառավարութիւնը վճռել են արտաքին քաղաքականութեան մէջ խիստ զգոյշ պահել իրենց։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սիամէից հեռագրում են ուղղակի.—Ամերիկական մի լրագիր մօտերքս հեռաձել կերպով է ուղղում իւր մի օր առաջ տպած մի տեղեկութիւն. «Երէկ մենք մի քանի մանրամասնութիւններ հաղորդեցինք Բարքի քաղաքում պատահած հրդեհի մասին։ Շտապում ենք ուղղելու մեր հաղորդածի մէջ սպրդած մի քանի անճշտութիւնները։ Ինչպէս յայտնուեցաւ, հրդեհից ոչնչ չի մնասուել, որովհետև հրդեհ ամենևին չի էլ եղել։ Բացի դրանից, չտպում ենք աւելացնելու, որ Բարքի անունով քաղաք ամենևին գոյութիւն չունի»։

—

Պարիզի հեռագրում, այսինքն ամեն օր փողոցներն ուելիքը, ջրելը, աղբը հաւաքելը և այլն տարեկան նստում է 5 միլիոն ֆրանկ։ Որպէս զի Պարիզը բոլորովին ազատ լինի անմաքրութիւններից, Brunfout-ի հաշուելովը, հինգ տարուայ ընթացքում հարկաւոր կըզայ 300 միլիոն ֆրանկ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-ԻՆ
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ։

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 15 սեպտեմբերի. —Սեպտեմբերի 14-ին հանգիստաւոր կերպով կատարուեցաւ Պիրոգովի յիշատակին առաջց վերաբուժական ընկերութեան հիմնելիք անդամահատականի—վերաբուժական թանգարանի հիմնարկէքը։

ԼՈՋ.—Երկրի գլխաւոր կառավարչի ներկայութեամբ բացուեցաւ արդիւնաբերական ցուցահանդէսը։

ԲԱԴՈՒ.—Կայծակի հարուածից վառուեցաւ Կասպեան ընկերութեան վիշկան նաւթի չտարուանի հետ միասին։ Շուտով վառուեցան նոյն ընկերութեան և միւս վիշկանները, Փեթմայանի մի վիշկան և Կրասիլնիկիանի երեք վիշկաններ։ Այրուեցան Կասպեան ընկերութեան երկու բանուորներ, երեք հոգի այրուածքներ ստացան, իսկ մէկը կորաւ անհետ։

ՊԱՐԻԶ.—Դատարանն անիշխանական Բաուէլլին, որ հրազէն էր ձգել Ռոտշիլդների տան առանդաղթի վրայ, դատապարտեց բանտարկութեան երեք տարի ժամանակով։ Բաուէլլը յայտարարեց, որ հրազէնն իբր թէ վտանգ չէր սպառնում։ Բաուէլլը կամեցել է միայն բողոք յայտնել Ռոտշիլդների դէմ և երկիւղ ազդել նրանց։

ԲՈՒԴԱՊԵՍՏ.—Հանդիսաւոր կերպով բացուեցաւ Ֆետիչոիի և Զերնովոդի միջև Դանուբի վրայ ձգուած երկաթուղային կամուրջը։

Կ. ՊՈԼԻՍ.—Ինչպէս լսում էր, Թրքաստանի կառավարութիւնը Չիդդէում ամբոխից վիրաւորուած հիւպատոսներին հատուցել վարձատրութիւններն է տուել. ռուսաց հիւպատոսին—200 հազար ֆրանկ, անգլիական հիւպատոսին—10 հազ. ֆունտ ստ. և ֆրանսիական հիւպատոսարանի քարտուղարին — 100 հազ. ֆր.։

ՌԻՕԺԱՆԷՅՐՈ.— Պատգամաւորների ժողովը առաջին ընթերցմամբ, 118 ձայնով ընդդէմ 58-ի, մերժից ներման մասին օրինագիծը։ Այդ որոշումը անկարգութիւններ առաջացրեց։

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

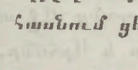

Ընդհանուկ. երկաթուղի

—

Մարդատար գնացքը Թիֆլիսից բաղում դուրս է գնում առաւօտեան ժ. 9-ին 30 ր. և Բաթում հասնում է երեկոյեան ժ. 9-ին 45 ր.։

Պոստային գնացքը Թիֆլիսից Բաղու դուրս է գնում ցերեկուայ ժ. 1-ին 10 ր. և հասնում է Բագու առաւօտեան 7. ժ. 30 ր.։

Պոստային գնացքը Թիֆլիսից Բաղում դուրս է գնում երեկոյեան ժ. 6-ին 50 ր. և Բաթում հասնում է առաւօտեան ժ. 8-ին 15 ր.։

Մարդատար գնացքը Բաթումից Թիֆլիս դուրս է գալիս առաւօտեան ժ. 9-ին 40 ր. և Թիֆլիս հասնում է երեկոյեան ժ. 9-ին 55 ր.։

Պոստային գնացքը Բաթումից Թիֆլիս դուրս է գնում գիշերուայ ժ. 11-ին 20 ր. Թիֆլիս է հասնում ցերեկուայ ժ. 12-ին 25 ր.։

Պոստային գնացքը Բաղուից Թիֆլիս դուրս է գալիս գիշերուայ ժ. 11-ին 5 ր. և Թիֆլիս է հասնում ցերեկուայ ժ. 5-ին 50 ր.։

Ալրանքա-մարդատար գնացքը Թիֆլիս-Գանձակ դուրս է գնում երեկոյեան 7 ժ. 27 ր., հասնում Գանձակ առաւօտեան 7 ժ. 40 րոպէին։

Ալրանքա-մարդատար գնացքը Գանձակից Թիֆլիս դուրս է գալիս երեկոյեան 6 ժամին, հասնում է Թիֆլիս առաւօտուայ 7 ժ. 35 րոպէին։

Ժամանակաւոր մարդատար գնացքը Թիֆլիսից Բորժոմ դուրս է գնում ցերեկուայ 3 ժամին և հասնում է Բորժոմ երեկոյեան 8 ժամին և 35 ր.։

Ժամանակաւոր մարդատար գնացքը Բորժոմից Թիֆլիս դուրս է գալիս գիշերուայ 1 ժ. և 25 ր. Թիֆլիս հասնում է առաւօտեան 8 ժամին և 15 րոպէին։

Ժամանակաւոր մարդատար գնացքը Մցխէթայից Մուրամ դուրս է գալիս երեկոյեան 7 ժ. և 30 ր.։

Պատահ. երթ. Ուազմա-վիրաբական ճանապարհով

—

Թիֆլիսից հինգ հոգու տեղ ունեցող կառքը ուղեւորւում է առաւօտեան 8 ժամին, գիշերում է Մլէթի կայարանում, Վլադիկաւկաս է հասնում հետեւեալ օրը ժամը 7-ից մինչև 8-ը երեկոյեան։

Վեց հոգու տեղ ունեցող հանրակառքը (օմնիբուս) ուղեւորւում է կէսօրից յետոյ ժամը 3-ին և առանց գիշերելու տեղ է հասնում Վլադիկաւկաս հետեւեալ օրը ժամը 7-ից մինչև 8-ը երեկոյեան։

Վլադիկաւկասից հինգ հոգու տեղ ունեցող կառքը ուղեւորւում է առաւօտուայ ժամը 8 ին, գիշերում է Մլէթի կայարանում, Թիֆլիս է հասնում հետեւեալ օրը ժամը 7-ից մինչև 8 ժամը երեկոյեան։

Վեց հոգու տեղ ունեցող հանրակառքը (օմնիբուս) ուղեւորւում է կէսօրից յետոյ ժամը 3-ին և առանց գիշերելու հասնում է Թիֆլիս հետեւեալ օրը ժամի 7-ից մինչև 8 ժամը երեկոյեան։

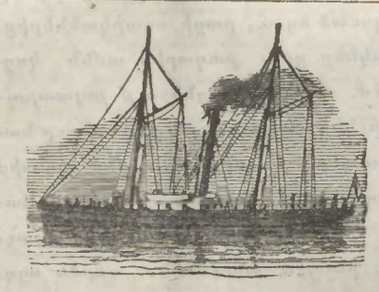

Ուսաց Հ. ոտ. Ընկ.

Ամեն շաբաթ շոգենաւերի երթեւեկութիւն Բաթումի, Օդեսայի եւ Կ. Պոլսի միջեւ

Բաղուից դուրս է գալիս

Ճաբաթ օրերը լոյս կէսգիշերին, գիշերուայ 3 ժ., չրջանառու ընթացքով բոլոր նաւահանգիստները։

Կիրակի օրերը, 12 ժամին, ուղիղ ընթացքով. Նովոռոսիյսկի, Կերչի, Թէոդոսիայի, Եալտայի, Սեւաստապոլի և Եւպատորիայի վրայով։

Երկշաբթի օրերը՝ լոյս չորեքշաբթի, գիշերուայ 2 ժամին, ալրանքա-մարդատար չոգենաւը բոլոր նաւահանգիստները։

Չորեքշաբթի օրերը՝ լոյս հինգշաբթի, գիշերուայ 4 ժամին, չրջանառու ընթացքով բոլոր նաւահանգիստները։

Օրէսայից գալիս է Բաթում

Երկուշաբթի օրերը առաւօտեան՝ ուղիղ ընթացքով։

Չորեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը, երեկոյեան չրջանառու ընթացքով։

Երկուշաբթի օրերը, գիշերուայ 2 ժամին, ալրանքա-մարդատար չոգենաւը չրջանառու ընթացքով.

Գործակալութիւնը գտնւում է Թիֆ. Կալ. բանկի գալերէյում №№ 117—118

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

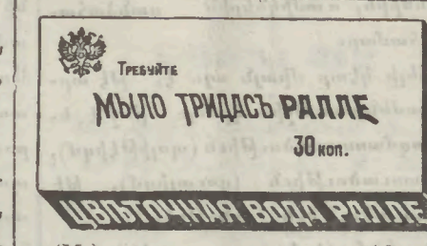

(М.) 10—4

ՎՐԱՑ ԱԶՆՈՒԱԿ. ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ
Կիրակի, սեպտեմբերի 7-ին
հայ դերասանական Ընկերութիւնը
կը ներկայանայ
ԴՈՒՏՈՐ ՇՏՈԿՄԱՆ
դրամա 5 գործողութեամբ հեղ. Իբսէնի,
Թարգ. Ս. ՀԱԽՈՒՄԵԱՆԻ։
Մասնակցում են. օր. օր. Վարդուհի, Արուսեակ, պ. պ. Աբէլեան, Տէր-Դաւթեան, Վրոյր, Յարութիւնեան, Սահակեան, Ահարոնեան, Մինրաբեան Աբարատեան Բարսեղեան և այլք։
Սկիզբը ժամի 8-ին է։

ԱՐՏԱՍԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՈՏԱՐԱՆ
Կիրակի, սեպտեմբերի 7-ին
ներկայացուելու է
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՍԱՆԻՔ
Կատակերգութիւն 3 արարուածով
Գրեց Ա. ՇԻՐՎԱՆԶԱԴԵ
Մասնակցում են. օր. օր. Ասլանեան, Ալեքսանեան, Ալեքսանդրեան, Ալեքսանդրեանց, Ասլանեան, Գրիգորեան, Գրիգորեանց, Գրիգորեան, Գրիգորեան, Գրիգորեան